

Theodor Johann Quistorp

**Fratribvs. Optimis Ioanni. Iacobo Ac Bernardo Friderico Qvistorpiis Gradvm.
Magisterii. In. Artibvs. Nactis Novvm. Honorem. Gratvlatvr. Insimvlq. Nodvm.
Illvm. Gordivm. Qvaestionis Cvr. Magisterii. Candidati. Antea. Qvam.
Promoveantvr. Reiterationem. Promotionis Eierare. Adstringantvr Modeste**

Rostochii: Warning, [1742]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn770296874>

Druck Freier Zugang

FRATRIBVS. OPTIMIS
IOANNI. IACOBO

AC

BERNARDO
FRIDERICO
QVISTORPIIS

GRADVM. MAGISTERII. IN. ARTIBVS. NACTIS

NOVVM. HONOREM. GRATVLATVR. INSIMVLQ
NODVM. ILLVM. GORDIVM. QVAESTIONIS
CVR. MAGISTERII. CANDIDATI. ANTEA. QVAM. PRO-
MOVEANTVR. REITERATIONEM. PROMOTIONIS
EIERARE. ADSTRINGANTVR

MODESTE. SOLVIT

FRATER. GERMANVS

THEOD. IOANN. QVISTORP

PHIL. AC. IVR. CVLT.

ROSTOCHII. ANNO. MDCCLXXII. MENSIS. IANVARII. DIE. V. CALENDAS. FEBRUARII.

FRATRES. OPTIMI

TACERE quempiam posse, saluo suo iure, pro-
uerbium equidem est, & notoriissimum, & effe-
ctibus suis legalibus stipatum: ast dubitabam,
an ego hodie saluo fraternitatis, & inde redun-
dantis amoris iure possem. sub vno quippe cor-
de nutriti vnum sanguinem hausimus; hinc v-
na nobis felicitas, vnus honos, vnum gaudium. ingratus in
me ipsum, meique & *vestrum* immemor viderer, quod nisi, qui
vobis hac luce confertur, honorem laeta mente, faustisque votis
prosequendum mihi sumerem; publicamque *vestram* dignitatem
publica gaudii mei tessera notarem. accedit, tam integerrimo
vos in me nunquam vnquam non vfos esse fraterno amore, vt
parem *vobis* proprio quodam iure reciprocum vindicare possitis.
gratulabundus itaque, quem assiduis curis, indefessis lucu-
brationibus, nec praepostera diligentia promerulistis, summo
in artibus honoris gradu *vos* ornari audio, video. laudibus *ve-*
stris perorandis gratam optarem operam nauare possem: possum
autem minime. quod veritas iubet, *vestra* interdicat modestia,
adulandique suspicionem, summa, quae inter nos est, gignit
necessitudo. sufficit, dignos *vos* visos, quos EXCELLENTISS.
ARTIVM. FACVLTAS osculo sibi, ac sapientiae desponsit,
non fuitis eorum ex numero, qui vana emergendi libidine ducti
cursum studiorum perfunctorie ac vere percurrunt; ac canum
instar, nimium festinando coecos pariunt catulos; dumque ho-
nores ambeunt, quae eorum remedia, praetereunt. longa est
retro annorum series, ex quo in stadium sapientiae intraistis, ex
quo ad metam contendistis, accessistis, quidquod, tantum a-
best,

best, vt hodie, vbi palmam attigisse vobis licuit, subsistendum rati sitis, vt sacramento vos obstrinxeritis, plus vltra eluctandi. ex quo nimirum academici clericis adnumerati, hi vero militum instar habiti, quae sui sunt officii, rite exequi se velle, iure iurando promittant, inualuit. idem ergo & vobis incubuit, idem & vos praestitistis modo ad altiora euecti. immo lubet, hac anfa dicendi enata, prius, quaedam, quam ad vota me accingam, circa hocce iusiurandum, quod modo iurastis, magisteriale, pro ingenii modulo meditari ex more, atque differere. haud ingratham vobis spero fore hancce operam, saltim non molestam, quippe reapse circa vosmet ipsos, vestrique quod est negotii, occupatam qualem meam qualem meditationem quum sistat. quod si nonnulla ab ingenii acumine, ab acrimonia iudicii remota videbuntur, nusquam ab integerrimo, quo vos prosequor, animi cultu, aut studio vestra, quae ad sapientiam ducunt, premendi vestigia inuenietis aliena.

§. I. SIC. ERGO mens est FRATRES. OPTIMI discutenda quaeestioni: cur magisterii candidati, antequam promouantur, de non iteranda dignitatis huius assumptione iusiurando se obstringere cogantur; operam nauandi. prius autem, quam ad ipsam soluendam me accingere possim, nonnulla de magistri titulo; nec non de veteri scholarum, tam inferiorum, quam superiorum, quas graeca voce academias vocare solemus, ratione ex antiquitatum & historiae monumentis videntur adducenda, quo magis dilucide, quae infra dicenda, percipiantur.

§. II. AD. PRIVS vocem nimirum magistri, quod adinet, quamuis vexatissima ea, quod ad significationem pariter ac originem (a) videatur: penitus tamen inspecta ea, iam FABRO patuit, vocem magistri omnes eos complecti, quibus praecipua negotii cura commendata, seu omnes praefectos: (b) siquidem eam, vti philosophi loqui amant, in sensu generaliori sumere velis, ac latiori. eundem generalem vocis ambitum agnoscit PAVLVS ICTUS in L. 57. ff. de V. S. cuius pariter exscribere verba operae pretium duxi. (c) nec falluntur. etenim, si modo id, quod illis, qui magistri adpellabantur, commune inuenimus, animo voluamus, non alia, nisi quam & ICTUS & lexicographus suppeditauere, mente idea nascetur. inuenies diuersissimis

sissimis negotiis praefectos communi magistrorum nomine insignitos, non aliam ob causam, quam quod magistri synonymon praefectus esset. inuenies magistrum nauis; (d) magistrum societati publicae; (e) magistrum conuiuiorum; (f) equitum magistrum; (g) magistrum vicorum; (h) plumbi magistrum; magistrum registratarum bullarum; magistrum supplicationum; (i) & varii adhuc generis alios, quos nimis longum foret hic enumerare omnes. in singulis denominationis rationem quis quaerat, & inueniet, in eo, quod certo negotio cum praecipua cura sint praefecti, conuenire omnes eos, quos magistrum nominare consueuerunt quiritibus. quidquid, inde factum, ut, quum, qui praesunt, dirigant, ac imperent, ab eodem fonte etymon duxerit titulus magistratus, ab antiquata nimirum voce: magisterare, quod idem esse, ac imperare, dirigere, cit. lexicographus ex verbis FESTI dedit probatum; cui & assentire videtur ICTUS in lege modo allegata. (k)

(a) vid. thesaurus erud. scholasticae, FABRO-BUCHNERIANVS v. magister.

(b) l. e. verbis: sive magistri proprie disuntur artium praeceptores, paedagogi: & transfertur deinde hoc nomen ad omnes, quibus praecipua cura rerum incumbit, sive ad quoscumque praefectos.

(c) ita autem, cui praecipua, inquit, cura rerum incumbit, & qui magis quam coeteri diligentiam & sollicitudinem rebus, quibus praesunt, debent, hi magistri appellantur. conf. omnino ANDR. ALCITVS de. V. S. ad L. alleg.

(d) apud HEINECCIUM in synt. ant. rom. libr. IV. tit. VII. § 3.

(e) eius officium auctoritatemque videsis apud EYMD. l. c. libr. III. tit. XXIII. XXVII. §. 14, ubi simul quaedam de promagistro, eius in prouinciis vicario, inuenies.

(f) quem summo iure germanico idiomate nominare quis posset: den Sauffmagister. lepidum eius, cui praefectus erat, manus explicat ROSINVS in ant. roman. edit. belgicae p. 395.

(g) quem depictum dedere ROSINVS l. c. p. m. 528. ANDR. DOM. FLOCCVS in libello: de potestatibus romanorum, falso sub nomine L. FENESTELLAE circumlato libr. 11. cap. 9. POMPONIVS LAETVS in libello: de magistratibus rom. libr. 1. cap. 16. RAPHAEL. POLATERRANVS tr. de magistratibus & sacerdotibus rom. ab initio, IVSTVS LIPSIUS tr. de magistr. pop. rom. cap. 17
 IANVS

IANVS GVILIELMVS de eod. them. cap. 6. qui quidem cap. 5. idem quod LIPSIVS l. c. adnotavit, dictatorem aliquando magistrum populi appellatum, aliq.

(h) de quo vid. ROSINVS c. l. p. m. 545 & IAN. GVILIELMVS d. l. cap. 18.

(i) quos tres postremos inter officiales & ministros pontificis enumerat AUCTOR catalogi eorum, quem vide apud SCRIVERVM in rep. romana sub fin.

(k) ubi pergit: quin etiam ipsi magistratus per derivationem a magistris cognominantur.

§. III. TAM. LATISSIMVS vocis huius quamvis sit ambitus; in strictiori tamen acceptione ea nonnisi liberalium artium praeceptoribus, ac inter hos strictissimo sensu grammaticis fuit tributa. (l) quo dein modo ex scholis in academias transferit, peculiarisque dignitatis academicae tessera factus sit magistri titulus, iam restat, vt explicemus. commode vero id fieri posse dubito, nisi prius quaedam de veterum scholarum facie, & ex illis enata academiarum instauratione, leui quamvis penicillo, tantum, quantum ad rhombum nostrum faciet, depingamus.

(l) uti quidem multis exemplis comprobavit cit. FABER. l. all.

§. IIII. SED. MESSEM nobis iam fecere in enarrandis romanae, aliarumque gentium, scholarum origine, progressu, institutis, fati, ac incrementis, celeberrimi semper, iam ambo inter beatos degentes viri, CONRINGIVS (m) atque HEINECCIUS (n) quibus qua romam viam praeparasse videtur ROSINVS (o) quorum hic dicta repetendo, crambem bis coctam recoquere, ac ex charta in papyrus transcribere haud immerito videremur. nec spicilegio quidem locus. quid enim tam vastissimae lectionis viros lateret? neuiquam tamen spernendae elegantes, quas IO. VORSTIVS in praefatione, quam suae operum SVLPITII SEVERI praemisit editioni, exhibet de veteri scholarum statu observatiunculae. (p) lubens idcirco huic supersedere constitui negotio; id prius si monuerim ROSINVM cl. ex errore forte typographi, falso adlegasse L. 33. C. de locat. quum tamen haec nullam scholarum iniiciat mentionem, vt quidem L. 35. eod. quam et substituendam esse contenta docent.

(m) in antiquitatibus academicis.

A 3

(n) in

(n) in antiquitate romanis proem. §. 43. seqq; nec non libr. 1. cit. 25.
a §. 6. ad finem tituli: quam in compendium redactam exhibet histo-
riam in historia iuris p. m. 296 §. 296. seqq.

(o) l. saepe cit. p. m. 2.

(p) prodit ea BEROLINI. 1668. in 12.

§. V. BREVIOR itaque ex CONRINGII (q) HELMOLDI (r)
aliorumque, suo loco sciendorum, historicorum scriptis tantum
de scholis germanorum edisseram, quantum sufficere ad distinc-
te respondendam, quam in medium protuli quaestionem. nec ta-
men hic ab oculis, ut loquuntur exordier: initium a temporibus
CAROLI M. faciam. IS. QUIDEM ubi post tot clades, atque
victorias rebellem infestamque sibi (s) tandem perdomuerat sa-
xoniam gentem; eo omnes intendit animi vires, ut & minu-
endo eorum numerum, potentiam viresque; & conuertendo
eorum animos, feritatem, ex iis profligaret, (t) eum in finem
coloniam aliam, ut romam migraret, (v) italiamque domicili-
um eligeret, iussit: aliam in galliam, (w) in transiluaniam aliam
misit; aliae aliam petere terram inperavit. christianum vero il-
los docendi DEI cultum ut suauioribus animos eorum adsuasce-
ret moribus, scholas conplures instauravit, iisque industrios praefecit
ludimagistros; ut rudes ibi saxones prima christiana re-
ligionis addiscerent rudimenta. quae quidem scholae qua ratio-
ne in claustris, monasteriis, ac episcopis institutae, multiplica-
taeque, quem fugit, nisi quem prima quoque historiae fu-
giant elementa? (x)

(q) l. c. diff. Illria per tot.

(r) in chronica slauorum libr. 1. cap. III. notis BANGERTI illustrata.

(s) quae mouerint CAR. M. rationes, ut tanto in saxones feratur odio;
quae ratione eos & ad officium & ad christianam religionem redu-
xerit, suauis calamo enarrat HEISSIUS dans l'histoire del' empire
partie I. cap. II. in vita CAROLI M.

(t) digna sunt HEISSII quae hic referantur verba. c. l. p. 10. Et
même, inquit, pour leur ôter l'occasion de retomber dans
la felonie, il fit transférer en France & en Italie plus de vingt
mille des meilleures familles, qui habitoient le long de l'
Elbe. Il les mit par ce moyen hors d'état de violer le traité,
qu'il venoit de faire avec eux, dont vne des principales con-
ditions étoit, qu'ils renonçoient à l'idolatrie, & que le chri-
stianisme seroit établi dans toute la Saxe.

decem

decem millia familiarum tantum numerat **HERMOLDVS** l. c. n. 4.
verbis: Nullis itaque ferè annis à bello vacantibus, tandem
Saxones ita profligati leguntur, vt ex his, qui utrasque ripas
Albiae incolunt, decem millia hominum cum mulieribus &
paruulis in Franciam translati sint. *nes transmissionis in itali-*
am mentionem iniicit: sed de hac plane filer, eius narratio.

(v) unde, quae romae exstat, aedes saexia nomen sortita videtur an-
tiquariis.

(w) quum ex **HELMOLDIO** ac **HEISSIO** probatum dederimus, sa-
xones in galliam translatos iuxta albinum flumen habitasse, haud obscu-
ra iam vocis albini ac albinagii dari exinde potest etymologia, cir-
ca quam critici mirum in modum hucdum se torsere. conf. **DE LVDE-**
WIG in diss. de peregrin.: albinagio ac wildfangiatu cap. 1. albi-
num significare iuxta albinum degentem facilius vni liquet cuique. al-
binagii etymon sic damus: eo age, si terminatio vocis est, gallis ple-
rumque domicilium seu sedem, significat. Sic l' hermitage anachoriae
synonimon; apanage vi vocis idem est quod apartage, sedes peculia-
ris. albinagii itaque illis non sine ratione dicebantur aduenae, qui
iuxta albinum sua habuerant domicilia: cumque ii peregrini essent,
vox albinagii tam largam significationem nacta, vt commune peregrin-
orum nomen feret. quae quum ita sint, cur ius regi franciae in-
hereditates peregrinorum competens, ius albinagii dicatur, haud ob-
scurum. conf. **DE LVDEW.** cit. diss.

(x) ita **HELMOLDVS** l. c. n. 8. Diuisa est igitur Saxonia in octo
Episcopatus, & dignissimis pastoribus subiecta, qui ad inbu-
endas rudes in fide animas verbo & exemplo sufficerent. Qui-
bus etiam hujus vitae stipendia memoratus Cæsar multo ho-
nore, plena deniq. munificentia prouidit. &c. item **BANGER-**
TVS in notis subnexis: **CONRINGVS** aliique.

§. VI. INSEQUENTIBVS temporibus, ac praecipue sec.
XII vbi academiae nasci coepere, temporum ratio, ac rei lite-
rariae facies postulauit, vt, qui docentium munere fungerentur,
ex monasteriis arcessi debuerint. haud itaque conceptu difficile,
cur academias secundum regulas claustrales institutas ordinatas-
que legamus; nec minus veterum scholarum instituta, quorum
monasteria adhuc tenacissima erant, vna cum titulis dignitatum,
in academias transmigrarint. inde est, quod in antiquis acade-
miarum

2
miarum statutis docentes communi, ac comprehensiuo nomine magistri audiant. (y) inde est quod in academia parisiensi magisterialis dignitatis tantus honor; in lipsiensi tanta conspiciatur magistrorum sic dictorum nostrorum praeeminentia. inde est regentiarum institutum, vbi sic dicti scolares vitam regularem agere, in communi refectorio vesci, in communi dormitorio dormire adigebantur. (x) inde est, quod omnes fere in promotionibus academicis adhiberi solitae solemnitates, ex veteri monasteriorum conditione, antiquisque ritibus originem ac lucem accipiant: vti vel ex inuestitura per anulum, per insulam (aa) doctorem, per osculum, reliqua, satis patet atque abunde. (bb)

(y) *ANDR. ALCIATVS ad L. 57. de V. S. v. cuiuslibet disciplinas. nec minus provocho ad inspectionem statutorum nostrae academiae anno 1419. inchoatorum, vti titulus cod. cuiusdam veteris moti, qui ad manus est, habet. cumque nostra quidem academia ad instar coloniae ex lipsiensi ac erfordienti enata sit; conf. Petrus von gelehrten Rostochischen Sachen; & STIEBERI tr. cui rubrum: Meckl. Historie der Gelehrsamkeit, in praefatione; haud improbabiler concludi poterit, veramque matrem huic filiae fuisse perfructilem.*

(x) *incunda lecta sunt, quae in statutis academiae nostrae cap. IX. de officio rectorum regentiarum, & obedientia & conversatione regentiarum leguntur. sane vita regentialis adeo monasticae conuenit, ut vix ouum ouo similis esse queat. non ingratum erit, quod si quaedam, apprime huc facientia ex veteri cod. mssito huc transcribam. num. II. l. c. ita habet: Item Regentiales debent subesse, & debitam reuerentiam exhibere Rectori suo, eique parere in hys quae regentiam concernunt, & regimen eiusdem - - - num. V. Item Regentiae claudi debent post sonum campanae vigillum. num. XX. Item volumus & statuimus, quod in qualibet Regentia Vniuersitatis study Rostochiensis, similiter in paedogio omnia & singula statuta regentiarum regulatina - - - habeantur appensa in folio pergameno siue in tabula, in communi stuba, siue in regentiarum refectorio, ut nullus illorum super statutorum ignorantia possit excusari. imo insitulandos verum obedientiae praestare debuisse, conprobat iuramen-*

368

rum praestandum ab intitulado, cap. IIII. de Intitulatura occurrent, cum quo num. III, qui statim illud excipit, iungendus. plura quin afferam chartae prohibet angustia: interim legi mereatur cap. X. de vita & conversatione studentium.

(aa) de infulis sacrae dignitatis insignibus peculiaris exstat STEGERI diff. epist. lipsiae 1739

(bb) insignia promotorum, ac in specie doctorum enarrat GLOSA in cap. 2. de magistr. in clementin: verb. insignia doctoratus.

§. VII. IAM. VERO quum negari non possit, iusiurandum magisteriale inter has quoque locum sibi vindicare ceremonias, ex eodem, quo reliquae, principio deduci ac illustrari & poterit, & debet. faciam periculum, si non indulgente, neutiquam tamen inuita MINERVA; ac adscitis in auxilium, quum academici clericis adnumerentur, iuris can. doctrinis, tantum praestabo, quantum ingenii vires permittent; quum optime saepe in solemnitates a maioribus ad nos transmissas lex illa: non omnium 20 & 21. de LL. quadrare videatur; & in rebus antiquis sufficiat diuinasse.

§. VIII. AD. IPSAM rem vbi deuoluimur, eius quidem pertractatio sua se sponte in duas scindit sectiunculas: alteram, vt euincamus, adfuisse rationem prohibendi sufficientem, ne quis gradum magisterii bis ambeat; alteram, casum exstitisse vel existere potuisse, vbi tale corpus delicti deprehendatur. verum vero ex haecenus dictis ac infra §. XII. & XIII. specialius deducendis patere arbitror, gradus magisterii collationem, vt quidem promotiones academicae omnes, ordinationis ecclesiasticae speciei instar esse habitam: & hinc ea, quae in iure canon. circa ordinationem disposita legimus, ad eam posse applicari. constat porro inter omnes, qui hancce scientiam vel a limine solum salutauere, ordinationem ex hypothesi catholicorum inter sacramenta referri: (cc) ergo totius causae cardo in eo versatur, vt demonstremus, ordinationem esse sacramentum irreiterabile: quo euicto omnes nobiscum consentient, eius reiterationem iure & potuisse, & debuisse prohiberi: patebitque ratio, cur magisterii gradum bis adsumere sit interdictum adeo, vt & eius candidati iureiurando hoc delictum eiurare fuerint adstricti.

(cc) conf. ARN. CORVINI ius canonicum libr. II. tit. II.

§. IX. ANTE. OMNIA vt de distincta atque completa sacra-
B menti

menti irreiterabilis notione conueniamus, necesse est. sacramen-
tum definitur ab AVGVSTINO (dd) quod sit inuisibilis gratiae di-
uinae visibilis forma. sacramenti autem species septem (ee) nume-
rantur; pabismus nimirum, confirmatio, eucharistia, poeniten-
tia, ordo sacer, matrimonium, ac tandem extrema vnctio.
harum aliae ita sunt comparatae, vt vi essentiae, vbi semel com-
municatae, vno actu in perpetuum vires suas exferant, sicque
personae, quoad viuunt, etiam inuitae, inhaereant; aliae, vt
vires iterum suas amittere possint, vel maiores nancisci. illae cha-
racterem quemdam indelebilem inprimere dicuntur, ac reiterari
prohibentur, haec non item. poenitentia re inspecta omnia sacra-
menta, excepta vnice eucharistia, quae characterem indelebilem
inprimant, habita olim fuisse videntur. pabismus perpetuo pro-
tali est reputatus. (ff) confirmatio vna cum baptismo vnum indi-
uulsumque constituebat actum. (gg) poenitentia, inprimis solem-
nis, pariter haud iterari poterat. (hh) matrimonium simplex tan-
tum fuisse permissum, nec polygamiam licuisse, ex odio secun-
darum nuptiarum, conuiciisque, quibus secunda vota persecuti
patres, in aprico est positum. (ii) quod vero ad extremam vn-
ctionem adtinet, ea, vbi respuerat moribundus, non vltteri-
us pro tali habebatur, quod intentionem fefelleret. (kk) sola eu-
charistia ex instituto CHRISTI sua natura id secum ducere vide-
batur, vt multoties peragatur; cum continuo saluatoris nostri
meminisse, ac in fide corroborari debeamus. quae quum ita sint,
reliqua omnia characterem communicantia indelebilem ea sine du-
bio propter habita sunt, quod vires suas, vbi semel cum quopiam
communicata, perpetuo exfererent.

(dd) de ciuit. DEI cap. V. in tr. de catech. rudib. cap. XXX. & ep. 166.

(ee) teste CORVINO d. l. §. 2. his tamen doctrinis me neutiquam subscri-
bere protestor, quod solum res, de qua sermo, ex hypothefibus catholi-
cis deducenda sit, quantum fluctuent iuris can. DD. in formanda cha-
racteris indelebilis, cuius impressionem quibusdam sacramentis tribuunt,
notione, ex nota idquam cel. BÖHMERS aphorismis CORVINI d. l.
§. 6. subnexuit, videre est. num nostrae, quas suppeditauimus, notae
characteristicae punctum feriant, aliis diiudicandum relinquimus.

(ff) id quod CORVINVS d. l. multis canonibus demonstrat, LLque
tam codicis, quam imperis confirmatum legimus. conf. tit. de anabapri-
stis, eiq. subiunctam a BÖHMERO notulam (i) (gg)

(gg) *conf. CORV. d. l. tit. de confirm. quaeq. ibi deprehenditur not. (g) nec non BÖHM. differit. ad PLIN. & TERTVLL. in sine diff. 10.*

(hh) *vid. CORV. d. l. libr. 11. tit. 11. §. 7. & a BÖHMERO in not. (k) adlegati, quibus iungetur eiusd. diff. 111. c. 1.*

(ii) *conf. CORVIN. libr. 11. tit. 18. BÖHMERSQ. in notis.*

(kk) *quid I. C. circa extremam unctionem statutum, in compendio legi potest apud cit. CORVINVM d. l. libr. 11. tit. 1X. iunctis notis böhmerianis. obseruatiunculam addere libet. unctionis extremae fundamentum optime in veteri aegrotorum unctione, iudaeis usitata, ponit BÖHMERSVS: hincque est, quod CORVINVS c. l. §. 1. eivim corpus quoque sanandi tribuat. inde inualuisse videtur vana plebis persuasio, aegrotum, ubi eucharistiam acceperit ultimam, exule quippe in terris protestantium unctione, aut mox moriturum, aut vires recepturum; non secus ac scelericorum medicina, ubi res medicorum desperata, in auxilium vocanda moribundis.*

§. X. NEC. SI ex doctrinis pontificiorum argumentari velimus, haecce sententia suo destituitur fundamento; quod quidem per singula eundo breuibus comprobabo. ad finem autem vnus sacramenti cuiusuis primario erit respiciendum. baptismus ac confirmatio id operabantur, vt quis in numerum christianorum receptus habeatur, quod vbi semel factum, iteratione opus non videbatur. (ll) poenitentiae ea propter locus, vt periculum faciat ecclesia, num respiscere velit, ac in bono perseuerare peccator: vbi semel respuerat, ac ad pristina facinora reuertebatur, reditus ad ecclesiam ei, tamquam qualificato peccatori, erat praeclusus. (mm) matrimonium typus vnionis CHRISTI cum fidei ecclesia censebatur: (nn) quam vnionem semel repraesentasse sufficiebat, quod eius reiteratio diuulsionem argueret. de eucharistia ac unctione extrema, satis meam, qua punctum concernens, explicui mentem.

(ll) *hinc baptismus vocatur sacramentum intrantium c. 142. de consecr. D. 4. quod si quis coetum christianorum deseruerat, ac redire ad eum optaret; tunc non baptismo locus, sed poenitentiae, sacramento redeuntium & respiscientium c. 2. §. 2. de poenit. D. 3.*

(mm) *vid. loca §. anteced. adlegata.*

(nn) *vid. CORVINVS d. l. libr. 11. tit. XI. ibique BÖHMERSVS.*

§. XI. de ordine sigillatim, quare & is pro sacramento characterem indebilitate imprimente sit habitus, quaedam restat vt dicamus,

dilectus. ordo secundum canonistas ordinatis certum quandam peculiaremque tribuit statum, ab aliis diuersum; (oo) nullaque capitis deminutione extinguibilem: adeo, vt ne ob atrocissima quidem delicta amittantur ordines: sed quasilicitatione, inprimis si sint maiores, contentus esse debeat iudex ecclesiasticus. (pp) vnde patet, vbi semel ordinatio legitime facta, eam statim ordinem conferre, eumque perpetuo vires suas exserere, sic, vt eius reiteratio amplius nihil tribuere possit. (qq) conferri autem per ordinationem & consecrationem singularia DEI dona, & hinc ordinem inter sacramenta referri, iam monui supra. haec dona DEI personae ordinatae, nullo non tempore, inhaerent, eique inexistunt: ea propter per claros iuris can. textus, ordo iis adnumeratur sacramentis, quae characterem indelebilem imprimere censentur. (rr).

(oo) vid. cel. BÖHMERS in notis ad CORV. pag. 99. not. i.

(pp) conf. CORV. d. l. tit. de remot. §. 9. 10. ibiq. BÖHMERS.

(qq) vid. can. 1. de sacram. non iterand. c. presbyter eod. rationem videtis in c. 1. eod. & can. 34. 74. C. 1. qu. 1.

(rr) c. 107. de consecrat. c. 1. & c. ult. de sacr. non iterandis.

§. XII. QVOD. VERO promotiones academicae, ac has inter magisteriales, ad instar ordinationum ecclesiasticarum habitae sint, iam innui supra: hic vero vberioribus conprobabo argumentis. ad ordinationem concurrere debet episcopus dioeceseos: (ss) in promotionibus academicis summae quoque sunt partes episcopi; (tt) aut in terris protestantium principis, iuribus circa sacra, & episcopalibus, gaudentis. ad ordinationes non admittuntur illegitimi; (uu) ne his, vt infamibus, ad gradus academicos accessus. (xx) ordinationem praecedit scrutinium, ac examen; (yy) promouendi pariter examini, quod dicunt, rigoroso submittere se tenentur, anteaquam promoueantur. (zz) ordinatio statum quemdam clericalem tribuit excelsiorem; (aaa) idem & praestat promotio academica. plures conuenientias ordinationis ecclesiasticae & promotionis academicae pro scopi ratione nec addere libet, nec licet.

(ss) CORVINVS d. l. tit. de ord. clericor. §. 4.

(tt) quod hic ROSTOCHII olim omnes promotiones ex auctoritate episcopi suerinensis factae sint: dein vero, vbi episcopatus hicce desit, ex indulgentia principis peragantur; ex historia originis huius academiae, eius

ius statuis & experientia inter omnes constat. conf. recens. actor. erud.
in alma rostock. coll. 1. in delineatione status acad. rostockiensis.

(uu) CORVINVS d. l. §. 13. ibiq. BÖHMERS in nota. a)

(xx) conf. HEINECCIUS in elem. l. G. libr. 1. tit. VII. §. CXLIX.

(yy) CORV. d. l. §. 22. seqq.

(xz) & quidem ex statutis acad. nostrae antiquis iam examinatores,
quam examinandi speciale iniurandum, quod ibi cap. VII. legere est,
persolvere debent; peculiareque, qui examen peragerent, in singulis
facultatibus constituti leguntur examinatores, de quibus agit cap. XV.

(aaa) §. anteced. & per notoria.

§. XII. VBI. ORDINATIO semel rite facta, vel ita, vt de-
fectus suppleri possit, haud iterabitur; non aliam ob causam, quam
quod sacramenta characterem indelebilem imprimant, inter quae
ordinationem esse, modo demonstravimus, iterari prohibeantur.
facilis itaque ad promotiones academicas argumentatio, nec eas
sine crimine a promotio iterari posse. vnde quidem pronum fuit al-
ueo, rationem prohibendi adfuisse sufficientem, cur LL. academi-
cis interdictum, ne quis, quem semel acceperat ordinem s. gradum,
secunda l. vltiori ambeat vice; nec inepte statutum, vt median-
te iureiurando promovendi huius delicti eiurent patrationem: quod
vtrumque iuri can. ac statui, quem academici gerunt, clericali, tam
consentaneum sit, atque conforme.

§. XIV. ABSOLVTA hisce priori disceptationis nostrae se-
ctiuncula, qua euincere studuimus, dari rationem prohibendi reite-
rationem promotionis magisterialis sufficientem; ad alteram nos con-
uertimus, vt de certitudine corporis delicti in casu quodam l. ficto,
vel vero, reddamur certiores. & primo quidem intuitu rem si con-
templemur, videri posset, huius delicti prohibitionem iis annu-
merandam esse, in quas quadraret illud paulinum: *Ich wuste nichts
von der Lust, wo das Gesetz nicht hätte gesagt, laß dich nicht gelü-
sten*: cum credibile sit, cui hanc legem migrare prohibitivam vo-
lupte sit, repertum iri neminem, quis quaeso! mortalium tantae
vesaniae, nisi furiosus vel mente captus, erit, vt sua sponte ci-
tra frugem pecunias perdere; facultatum dispendio nugas agere;
tantoque pretio sumum sibi comparare intendat? quid ei secunda
gradus assumptio tribuet, quo ex priori nondum gaudeat? nonne rebus
in seriis iocari videndus, qui bis magisterii candidatus fieret? an
tandem iureiurando adstringendus quis erit, ne stultus euadat?
omnis hercle philosophia hic exsulare videtur! FATEOR in ipsa haec

haeresi me fuisse tantisper, dum animo saepe mecum volutata ordinationis materia, tandem in ea inciderem, quae sequuntur.

§. XV. QVAMQVAM omnes academiae id, quod quatuor facultatibus consent, habere soleant commune: diuersissimis tamen interdum qua iura singularum facultatum, qua priuilegia & praerogatiuas promotorum in vna quaque, qua nexum inter se, & sic porro, vtuntur consuetudinibus. in hac vel illa tanta magisterii dignitas, in alia vel maior vel minor. exempli loco sint, quae supra, velut aliud agendo, de magisterii eminentia in lipsiensi ac parisiensi academiis adduximus. non immerito sane cum HERTIO vti singularis reip. ita & academiarum, optanda, quae-rendaq. notitia. quid enim valet, quid immutare non potest localis consuetudo? quae quum ita sint, quid prohibet, quo minus promotus in academia, vbi, quem nactus est, gradus communibustantum fruitur iuribus, eundem in alia, vbi lautioribus gaudet, affectaret? notum est ex nouiter statutis facultatis philosophicae rostockiensis, quanta heic promotis, prae alibi magisterii ordine decoratis, tributa sit praerogatiua. notum est, heic promotis statim patere aditum ad cathedram superiorem, vt inde disputationes suo praesidio ornare possint: contra alibi promotis, quamuis infacultatem receptis, antequam lectiones inchoare suas possint, id incumbere negotii, vt prius respondendo ex cathedra inferiori vires suas periclitentur. ponas, quid enim prohibet? eundem morem ab antiquo l. hac in nostra, l. alia in alma viguisse, nec deerit ratio, qua quis commoueri possit, ad consilium capiendum reiterandae in eadem gradus assumptionis, quo huic se subtraheret oneri. LEPIDVS porro est casus, qui in saepe allegatis academiae nostrae statutis cap. IIII. de intitulatione num. XXI. occurrit; ad cuius analogiam similis qua promotiones effingi posset. verba ita sonant: *Item quia expertum est, quod aliquis se Rectori sub nomine alicuius absentis repraesentans, & taliter ipsum absentem intitulari dolose procurauit, sibi que nomen absentis false inponens sub nomine alterius praestando iuramentum. Ideo statuimus, quod intitutus & iuratus, de quo Rector uerosimiliter est dubius, per iuramentum praestitum requiratur, an ipse sit Johannes vel petrus sic nominatus, & cognominatus, secundum nomen & cognomen, quod ille Rectori ad intitulationem expressit, & si dolose processit, deleatur nomen inscriptum cum cognomine, & in poenam doli talis dolosus careat pecunia, quam dedit pro intitulatione, & pro supposito*

non

non habeatur. (bbb) haecenus statuta. quid si sequentem inde formaremus casum: IVLIVS ac IAVOLENVS valde sibi similes ac familiares studiis operam hucdum nauauere; sed in pari successu. IVLIVS quidem ingenii praestantia iudiciiq. acumine pollens, cuncta, quae addiscenda, facili negotio in succum conuertit & sanguinem, eoq. pertingit, vt summo cum elogio non ambire solum sed adipisci quoque gradum magistri ei liceat. IAVOLENVS contra stupidus, ac tardissimi ingenii homo vix vmbra eruditionis sibi acquisiuit. nihilominus res eius domesticae postulant, vt gradu pariter ornatus domum reuertatur. adit IVLIVM, rogat, contendit, obsecratur, vt quantos in artibus fecerit profectus, adsumto IAVOLENI nomine, in peregrina quadam academia, vbi neuter eorum antea conparuerat, conprobet, magisteriiq. gradum ambeat, ac consequatur. non deest petitio ob familiaritatis ac amicitiae legem IVLIVS; abit, iter facit, nomen mentitur, reduxque factus IAVOLENO diploma factae promotionis, quo se contra quoscumque vt magister legitimum possit, exhibet, tradit. nonne hoc casu, quum ordinatio personae inhaereat, dici poterit IVLIVM bis ordinatum, ac periurum esse? fateor equidem, haud probabile esse, talem casum existitutum; interim tamen in LL. prohibitiuis, ad delicta ac fraudes euitandas, saepe scrupuloso ingenio, quid si talis casus existeret? locus iudicandus. accedit, quod statuta academiae nostrae qua casum analogum ad experientiam prouocent.

(bbb) ratio huius statuti fuisse videtur, quod intituli scholares examinandi antea fuerint, quam in numerum studentium recipiantur, alias fraudes circa ordinationem committi solitas exhibet CORVINVS d. l. tit. de ordin. sub fin.

§. XVI. HAEC. DE corpore delicti dicta sufficiant: plures casus & ingenio excogitari, & malitia existentiae dari posse, facili concedo. restat, vt paucis de poena, hancce iuratum promissionem violantium disseram. periurium, seu adcurate loquendo, fractionem iurisiurandi (ccc) hoc facto committi, nemo facile negabit: eius autem poenam secundum ius can. condignam atque statutam exhibet CORVINVS (ddd) atque canonibus suffulcit. VERVM enim vero, quum protestantes ordinationem inter sacramenta haud connumerent; sacramentalis autem eius natura huius prohibitionis featurigo fit; non sine omni fundamento asserere mihi posse videor, inter tot innumeras fecis papalis reliquias hanc iurisiurandi

di magisterialis clausulam quoque remanuisse. at vero, cum reiectis principiis, conclusionibus inde deductis fauere nequeamus, ni omnem, subuertere philosophiam velimus; patet abrogandam eam potius, quam conseruandam esse. exigenti a candidato hocce iusiurandum obstare sane videtur exceptio, tua non interest, quae omnem agentem a limine iudicii repellit, omnemque alterius intentionem enervat. profecto! nullum allegari poterit commodum, quod ex hoc iuriurando seruato sperari; nec, quod ex eo violato metui possit, incommodum. nec antiquitas hanc clausulam excusabit: ni concedere velimus, antiqua campionum iudicia, antiquatas per ignem, aquam frigidam &c. probationes postliminio restituendas, dicam, a nucibus ad glandes esse redeundum. (ccc)

(ccc) conf. epistolar. nostra diff. de iuriurando & periurio.

(ddd) libr. III. tit. XXXI. S. 40. sq.

(eee) conf. HERTIVS ad paroem: Hundert Jahr unrecht, ist nicht eine Stunde recht.

AT. VERO tantum abest, vt criticum agere praesumam, vt obtuler, hoc institutum longe a me, meique capacitate ingenii, esse alienum. hinc sermonis mei vela lubens effato MARTIALIS contraham, sic de libris suis canentis.

* * * mihi parua locuto

sufficit in vestras saepe redire manus.

in vestras, inquam, FRATRES. OPTIMI queis nunc vota ex fraterno amore promanantia restant persoluenda. respondeant fata votis, & mirifice cuncta in vestram consentient salutem. secundet DEVS T. O. M. rerum moderator res vestras quocumque tempore in laudem suam gerendas. benedicat vobis ex alto munificentia diuina, vt bonis omnibus laetitiam, malis liuorem excitetis. accedat honos honori, gaudium gaudio, felicitas felicitati, vt quam philosophi quaerunt, beatudinem nanciscamini. amplectamini, quae in vitiis bona, quae in virtutibus affectata, seponite; quid enim aliud est, quam optasse, euadatis in vere sapientes. immo quidni vobis expeterem votis, quae mihi ipsi? vt benigna fortuna nobis conseruet, excitet, tribuat, parentem, fautores, honores; haec tria enim, quam quisque auet, nostram continent felicitatem. valete!

deproperab. e museo A. O. R. CIOCCCXLII

tertio nonas april.

(n) in antiquis, romanis praem. §. 43. seqq; nec m
a §. 6. ad finem tituli: quam in compendium redat
riam in historia iuris p. m. 296 §. 296. seqq.

(o) l. saepe cit. p. m. 2.

(p) prodit ea BEROLINI. 1668. in 12.

§. V. BREVIUS itaque ex CONRINGII (q) aliorumque, suo loco ciendorum, historicorum de scholis germanorum edisseram, quantum suffi respondendam, quam in medium protuli quaesti men hic ab ouulis, vt loquuntur exordier: inu bus CAROLI. M. faciam. IS. QUIDEM vbi post t victorias rebellem infestamque sibi (s) tandem xonicam gentem; eo omnes intendit animi viro endo eorum numerum, potentiam viresque; eorum animos, feritatem, ex iis profligaret. (coloniam aliam, vt romam migraret, (v) italia um eligeret, iussit: aliam in galliam, (w) in tra misit; aliae aliam petere terram inperauit. chr los docendi DEI cultum vt suauioribus animos ret moribus, scholas conplures instaurauit, iisque fecit ludimagistros; vt rudes ibi saxones prim ligionis addiscerent rudimenta. quae quidem so ne in claustris, monasteriis, ac episcopiis institu taeque, quem fugit, nisi quem prima quoq giant elementa? (x)

(q) l. c. diff. Illria per tot.

(r) in chronica flauorum libr. I. cap. III. votis BAN

(s) quae mouerint CAR. M. rationis, vt tanto in sa quaque ratione eos & ad officium & ad christianaa kerit, suaui calamo enarrat HEISSIUS dans l' l parte I. cap. II. in vita CAROLI M.

(t) digna sunt HEISSII quae hic referantur verba mème, inquit, pour leur ôter l' occasion de la felonie, il fit transferer en France & en It mille des meilleures familles, qui habitoie Elbe. Il les mit par ce moyen hors d' érat de qu' il venoit de faire avec eux, dont vne des ditions étoit, qu' ils renonçoient à l' idololatri stianisme seroit établi dans toute la Saxe.

Copyright 4/1999 XxyMaster GmbH www.xyymaster.com

Verfarbselector Standard - Euroskala Offset

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V

decem millia familiarum tantum numerat **HERMOLDVS** l. c. v. 4.
 verbis: Nullis itaque ferè annis á bello vacantibus, tandem
 Saxones ita profligati leguntur, vt ex his, qui utrasque ripas
 Albiae incolunt, decem millia hominum cum mulieribus &
 paruulis in Franciam translati sint. *nes transmissionis initali-*
am mentionem iniicit: sed de hac plane fiet, eius narratio.

(v) unde, quae romae exstat, aedes saexia nomen sortita videtur an-
 siquariis.

(w) quum ex **HELMOLDIO** ac **HEISSIO** probatum dederimus, sa-
 xones in galliam translatos iuxta albiu flumen habitasse, haud obscu-
 ra iam vocis albi ac albinagii dari exinde potest etymologia, cir-
 ca quam critici mirum in modum hucdum se torsere. conf. **DE. LVDE-**
WIG in diss. de peregrin. albinagio ac wildfangiatu cap. 1. albi-
 num significare iuxta albinagium degentem facilius vni liquet cuique. al-
 binagii etymon si terminatio vocis est, gallis ple-
 rumque significat. Sic l' hermitage anachoriae
 est quod apartage, sedes peculia-
 ratione dicebantur aduenae, qui
 lia: cumque ii peregrini essent,
 em nata, vt commune peregri-
 nit, cur ius regi franciae in-
 albinagii dicatur, haud ob-

igitur Saxonia in octo
 subjecta, qui ad inbu-
 plo sufficerent. Qui-
 ratus Cæsar multo ho-
 prouidit. &c. item **BANGER-**
ANGVS alique,

BVS temporibus, ac praecipue sec.
 et coepere, temporum ratio, ac rei litte-
 rariu nauit, vt, qui docentium munere fungerentur,
 ex n. is arcessi debuerint, haud itaque conceptu difficile,
 cur ac ademas secundum regulas claustrales institutas ordinatas-
 que legamus; nec minus veterum scholarum instituta, quorum
 monasteria adhuc tenacissima erant, vna cum titulis dignitarum,
 in academias transmigrarint, inde est, quod in antiquis acade-
 miarum

